

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel.: (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4233 din „21” 04. 2020

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă comunicăm că în cadrul unui proiect comun al Centrului Național Anticorupție (în continuare – Centrul) și Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, în vederea creării unui nou mecanism de prevenire a corupției, a fost lansată Platforma „reLAWed”, care are drept scop oferirea posibilității tuturor persoanelor să se implice în procesul de perfecționare a cadrului legal național.

La 17 iunie 2020, prin intermediul Platformei „reLAWed”, a fost recepționată semnalarea nr.ID000005, prin care a fost notificată Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.338/13 din 12 aprilie 2013 cu privire la aprobarea Regulamentului privind înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată.

Autorul semnalării invocă lipsa vreunei forme de răspundere pentru neînregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată, precum și pentru lipsa înregistrărilor audio în materialele dosarului penal.

Analizând prevederile Regulamentului prin prisma Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative, aprobată prin hotărârea nr.6 a Colegiului Centrului Național Anticorupție din 20 octombrie 2017, menționăm că Regulamentul este lacunar în ceea ce privește răspunderea greșierului pentru încălcarea sau îndeplinirea necorespunzătoare a responsabilităților funcționale ce țin de înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată.

Totodată, în Regulament lipsește responsabilitatea judecătorului pentru calitatea, prezența și integritatea înregistrărilor audio digitale a ședințelor de judecată în materialele dosarului. Or, potrivit circularei Consiliului Superior al Magistraturii nr.2820 m/i din 07.11.2019: „lipsa înregistrărilor audio a ședințelor de judecată denotă încălcarea prevederilor art.366 și art.337 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova și art.274-276 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova fapt care în esență conduce la încălcarea dreptului fundamental la apărare, fapt ce contravine art.6 par.1 CEDO”.

Astfel, lipsa responsabilităților clare, menționate supra, acordă prevederilor Regulamentului un caracter mai mult declarativ și crește riscul manifestărilor de corupție din partea persoanelor responsabile implicate în procesul de înregistrare audio digitală a ședințelor de judecată.

În contextul celor expuse supra, în scopul excluderii, din activitatea instanțelor de judecată, a situațiilor care pot duce la încălcarea dreptului fundamental la apărare, manifestate prin lipsa înregistrărilor audio a ședințelor de judecată, încălcarea procedurii de arhivare și păstrare a înregistrărilor audio digitale în ordinea stabilită, propunem analizarea oportunității inițierii unui proiect de modificare a art.14 din

Legea nr.514/1995 privind organizarea judecătorească, cu norme care să stabilească expres responsabilitatea judecătorului, care prezidează ședința, de a verifica efectuarea și plasarea pe server a înregistrărilor audio digitale a fiecărei ședințe de judecată prin intermediul echipamentelor de înregistrare digitală, precum și verificarea prezenței în materialele dosarului transmis în cancelarie a purtătorilor de informație electronică (CD-urilor) cu înregistrările audio digitale a ședințelor de judecată.

Suplimentar, solicităm respectuos să fim informați despre acțiunile întreprinse și deciziile adoptate în termen rezonabil.

Anexă: semnalarea nr.ID000005 din 17 iunie 2020 – 1 (una) filă.

Director

Ruslan FLOCEA

#ID000005 - LP514/1995

privind organizarea judecătorească *

Instituția emitentă

Parlamentul

Tip Act

Lege

Nr. Act

LP514/1995

Data emiterii

Iul, 06, 1995

Articol

14

Aliniat

—

Literă

—

Descrieți cazul (evitați date cu caracter personal)

În cadrul unui dosar penal a fost pronunțată sentința de condamnare. Observând mai multe neclarități am solicitat înregistrările audio ale ședințelor de judecată. După 6 luni am primit răspuns că lipsesc 8 din 10 înregistrări audio ale dosarului, practic tot dosarul lipsește. Căutările s-au soldat cu eșec înregistrările audio nu există. Agenția pentru administrarea Instanțelor de judecată și eu ne-am adresat cu o sesizare la Consiliul Superior al Magistraturii pentru a fi atras la răspundere judecătorul pentru lipsa înregistrărilor audio. Inspectia Judiciară a constatat că în acțiunile judecătorului se atestă bănuielie rezonabile de comitere a abaterii judiciare și anume neîndeplinirea obligației de serviciu, dacă această a afectat în mod direct drepturile participanților la proces.

Examinând raportul Comisia Disciplinară a încetat procedura disciplinară, argumentând că reiesind din prevederile Regulamentului cu privire la înregistrarea audio a ședințelor de judecată, responsabilitatea cu privire la transferarea înregistrărilor audio îi aparține greșierului, iar judecătorul nu poartă răspundere pentru acțiunile greșierului.

Cauza a fost raportată Avocatului Poporului, care a constatat o serie de încălcări a drepturilor omului inclusiv, dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil consacrat prin art. 6 CEDO. Avocatul Poporului a solicitat examinarea minuțioasă a acestei cauze și emiterea unei circulare pentru președinții de instanțe de judecată. Consiliul Superior al Magistraturii a emis circulara și a menționat că lipsa înregistrărilor audio constituie încălcare a drepturilor omului și a prevederilor Codului de procedură Penală și Civilă, dar cu toate acestea cu votul de 4 la 3 a menținut decizia Colegiului Disciplinar cu privire la faptul că acțiunile judecătorului nu sunt abateri disciplinare. Din nou în motivare s-a făcut trimitere la Regulamentul indicat mai sus.

Astfel, prin intermediul Regulamentului cu privire la înregistrarea audio a ședințelor de judecată s-a creat un mecanism tare „comod”, de a da vina pe greșierii în cazul lipsei înregistrărilor audio. Mecanismul e comod din considerentul că Articolul 14 al Legii privind organizarea judecătorească menționează:

(1) Ședințele de judecată se înregistrează prin utilizarea mijloacelor tehnice video sau audio ori se consemnează prin stenografiere. Înregistrările și stenogramele se transcriu de îndată. Înregistrarea audio și/sau video a ședințelor de judecată se realizează în modul stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii. Astfel, Consiliul stabilește cum tehnic și operational urmează să fie efectuate înregistrările, dar judecătorii profită de acest fapt și înregistrările audio dispar din dosare vina fiind al greșierilor și nu a judecătorilor.

Mentionăm că cazul raportat nu este singurul. Dispariția din dosare a înregistrărilor audio se face sistematic. Noi cunoaștem cel puțin încă 3 cazuri similare documentate.

Mentionăm că deși s-au cheltuit bani enormi pentru implementarea sistemului „Femida”, în continuare se utilizează reportofonele de către judecători, iar aceasta le permite să utilizeze acest Regulament drept paravan pentru dispariția probelor „incomode”.

Dacă este necesar putem prezenta actele necesare pentru analiză și efectuarea propunerii de modificare a legislației în acest sens.

Propuneți redactare act / document (opțional)

În opinia noastră dacă în Regulamentul cu privire la înregistrarea audio a ședințelor de judecată ar fi menționat faptul că responsabilitatea tehnico-operatională de înregistrare a ședințelor de judecată este a greșierului, dar responsabilitatea și răspunderea pentru existența înregistrării în dosar a înregistrărilor audio este a judecătorului, (el fiind obligat să verifice plasarea pe server a fiecărei ședințe de judecată), acest fapt ar limita judecătorii care continuă să înregistreze intenționat prin reportofon cauzele și să facă să dispară înregistrările ulterioare.

Totodată în art. 14 al Legii L E G E privind organizarea judecătorească nr. 514-XIII din 06.07.1995 este necesar de introdus obligatoriu faptul că responsabil de existența înregistrărilor audio din dosar este judecătorul care examinează cauza